

tövén ül, és hosszú szálkája körülbelül még egyszer oly hosszú és finom hegybe futó, mint amazok finom hegyvége, (lásd 3-ik ábra.) A középsőnek ezen hosszú szálkája az egésznek finom, lenge kinézést kölcsönöz. Ha még ismertető jelül felvesszük a 3 kalászka elágazási pontján feltűnő vörhenyes szőrözetet, és kiásás után el nem téveszthető rojtgöyökézetet, alig hisszük, hogy a ki a növényt először látja, föl ne fogná ismerni.

Erdészeti állapotok európai Törökországban.

Báró Wilh. v. Berg erdőigazgató után közli: Fe.

Báró Berg W. még nem régiben az austriai erdőipar-részvénytársulat erdőigazgatója, jelenleg báró Hirsch nagy vállalkozó és bankár által európai Törökországban és Galicziában fekvő terjedelmes erdőségeinek főigazgatásával van megbizva. Mult nyáron Törökországnak egy részét beutazván, tőle, mint kitűnő szakembertől, ez ország erdészeti viszonyainak oly becses vázlatát nyertük, milyent eddig a művelt erdőszvilág nélkülözött. E szomszédország erdészetéről oly keveset hallottunk, mint China vagy India erdeiről. Azt hiszem tehát, hogy szakközönségünk tudásvágyának nyujtok némi tápot, ha e jeles szaktársunknak az „Österr. Monatschrift“ 1875. január hónapi füzetében megjelent közleményét kivonatosan megismertetem.

Tulajdonjogi viszonyok.

Az ottoman birodalom erdőtörvénye, mely 1870-ik évben alkottatott, az összes erdőségeket 4 csoportba sorozza :

1. Államerdők, azaz olyanok, melyek administrációját az állam vette át.

2. Alapítványi erdők, melyek jövedelme alapítványok fentartására fordittatik, s e célból saját administrációnak vannak alávetve.

3. Községi erdők (Baltalyk), melyeket kizárólag a községi tagok használnak.

4. Magánerdők, melyeken a gazdálkodás nem az erdő-törvény, hanem a mezei törvény által szabályoztatik.

Láthatjuk ebből, hogy az erdők beosztása körülbelöl ugyanaz, mint más modern államoknál, mindazáltal csak elméletileg, mert tényleg sem az állami, sem a többi erdők nincsenek felmérve, határaik meghatározva és kijelölve. A községek nem tudják, meddig terjednek baltalykjaik; az alapítványi javak igazgatója (az Evkaf) csak felette ritkán van tisztában tulajdonjogi viszonyaival, s az állam, ha előnyösnek látja, nemcsak a községi és alapítványi, hanem a magánerdőket is egyszerűen sajátjának nyilvánítja. Kataster és telekkönyv nem létezik, és a tulajdonjogot csak oly egyezmények és kötelezvények által lehet bebizonyítani, melyek az illetékes hatóság előtt köttettek. Ha azonban ezek a kormányoknak vagy az Evkafnak alkalmatlanok, akkor hiábavalók, s a tulajdonos, ki magát biztosnak hitte, minden teketória nélkül megfosztatik birtokától.

Ezen rendezetlen állapotok mellett a visszaéléseknek szabad folyását elősegíti a török hivatalnokokhoz való hozzáférhetőség, kik a „baksist“ *) nemcsak kivétel nélkül elfogadják, hanem működésük bármely igénybevetelénél meg is követelik, s mennél dúsabb volt az, annál biztosabb a siker. A „baksis“ a keletiek vice-istene, s ha az embernek ő a szószólója, minden el van érve. A mi ma fekete volt, ha kell holnap fehér lesz.

Európai Törökország 6303 □ mfdnyi területéből statisztikai közlemények szerint 1513 □ mfdet erdők borítanak, s így az erdőterület az egésznek 24⁰/₀-át teszi, melynek a

*) Baksis: önkényes ajándék (Trinkgeld).

legnagyobb része állítólag az állam tulajdona. De ki kezeskedik ezen adatok helyességéről, kérdi szerző, s azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy ha az erdőterület meg is van, de az erdő nincs meg. Rája legalább — s ez igen jellemző — az egész Törökország oly benyomást tett, mint egy nagy legelő. Ott, a hol erdőnek kellene lenni, csak a számtalan juh- és kecskenyájak által lerágott cserjést talál az ember, melyek inkább Karstot, miut erdőt képeznek.

Tény az, hogy az erdők már csak a leghozzáférhetősebb hegységi völgyekbe vannak visszaszorítva, hogy évről-évre apadnak; mert a jövőre való gondoskodás nélkül az erdőségések pusztító lángjának, a lakosok kiméretlen fejszérének és legelőmarha fogának vannak kitéve. Tény az, hogy az erdők nagy része máris el van pusztítva, s hogy egész hegységek lejtői vannak már az emberek esztelensége által sivár Karstvidékké változtatva.

Erdőtörvény.

Ezen tények előtt a kormány sem hunyhaván szemet, az erdőtörvény bevezető indokolásában ezt mondja: „Hathatós felügyelet hiánya és a kiméretlen letarolás az erdőségek egy részét már elpusztította, s ily módon oly erdők devasztáltattak, melyek helyreállítása századokat követel.“ Tisztában volt azzal, hogy az erdőpusztítás további elharapódzását okvetetlen meg kell gátolni, és azon meggyőződésben, hogy az államerdők kezelését a nyugati Európa példájára tudományos alapra kell fektetni, néhány év előtt francia erdészeket hívott az országba ezen szolgálatnak szervezése végett. A kormány székhelyén külön erdészeti ügyosztály és erdész-tanintézet állíttatott fel.

Erre nyomban következett az 1870-ik évi január 1-jén kibocsátott erdőtörvény, mi a kormány őszinte jó szándékát

bizonyítja; de sajnos a dolgok rossz állapotán nem változtatott sokat, mert végre nem hajtva a papiroson maradt.*)

Az erdőtörvény két részre oszlik. Az első az állami, alapítványi és községi erdők kezeléséről szól; a második a kihágások és vétségek kinyomozásáról, a büntetésekről és ítéletekről, és az egész 52 §-ba van foglalva. Az erdőtörvényhez csatolt függelékben a tengerészet és tüzérség számára szükséges fának szolgáltatása tárgyaltatik, mely célra a kormány magának a használat jogát az egész országban fentartotta.

Evvel szemben a községek lakói, ha tulajdon községi erdők számukra kijelölve nincsenek, mindazon fát, mely lakházaik és gazdasági épületeik felépítésére, házi- és földmívelési eszközeikre szükséges, valamint azt is, a mit szekereik- és marháikkal községeik piaczára szállítani képesek, az állami erdőkből ingyen kapják. Ha ellenben valamely erdei terménnyel saját községeiken kívül üznek kereskedést, akkor azért csekély díjt, körülbelül az érték $\frac{1}{10}$ részét kell az állami pénztárba befizetni. Továbbá saját marháikat ingyen legeltethetik; marhakereskedők azonban a legeltetésért díjt fizetnek.

Mindezen kedvezményeket a törvény lényeges megszorításoknak és az erdész-személyzet ellenőrzésének vetette ugyan alá, de azokhoz senki sem alkalmazkodik, mert a felügyelet és ellenőrzés teljesen hiányzik.

A törvény áthágásaira kiszabott büntetések szigorúak ugyan, de mit használ ez, ha se panaszló, se bíró! A törvény nem vált hussá és vérré, az erdő nélküly minden védelmet és felügyeletet, a lakosság azt tesz vele,

*) A mi állapotaink is sokban hasonlók. Tulajdonképi erdőtörvényünk még nincs, s e tekintetben hátrább állunk a törököknél. A mezei rendőrségről szóló 1840. évi IX. törvénycikknek az erdőkre vonatkozó része, valamint a birtokrendezés-, arányosítás-, irtványokról hozott, s más üdvös törvényeink pedig — rendszeren — papíron maradnak.

a mit akar. *) Az állam egész tevékenysége abból áll, hogy a parasztoktól és fakereskedőktől a piacra hozott erdőtermények után beszedi a tizedet, és a legelőmarha után a dijt. Azon egy-két erdőfelügyelő (Forstinspector), ki Konstantinápolyban s más városokban lakik, nem képes a kellő felügyeletet gyakorolni. Gyakran azt sem tudják, hogy hol vannak az állami erdőségek, s legkisebb gondjuk az erdő. A francia erdőtisztek, kik között finom miveltségű emberek vannak, ép oly kevésre mennek, mint a belföldiek, mert a törökök közönyével szemben a legjobb akarat is meghiusul. Ennek folytán ezen hivatalnokok tettereje teljesen meg van bénulva. **) A belföldi erdész-tisztek, kik többnyire törökök vagy görögök, állásukat sinecurának és a „baksis“ forrásának tekintik. Erdészeti képzettségük majd semmi, s így tulajdonképi erdőgazdaságot vinni nem is képesek; de erre nem is érzik hivatva magukat, minthogy a kormány az erdők kihasználását a lakosság kezébe adta.

Ilyenek a török állapotok. ***)

Törökország erdei fája és azok elterjedése.

Tudósító junius elején hagyta el Konstantinápolyt, Adriánápolyon és Philipopolon át Bellovárra utazott, mely, a Rhodope hegység tövénél fekvő kis bolgár várost választotta kirándulásai központjául. Ez utazása majd augusztus közepéig tartott, és

*) Fájdalom, hazánk sok vidékén többé-kévesbé hasonlóan van a dolog; mert ha van is a birtokos részéről felügyelet, ha van is panaszló, de igen gyakran nincs védelem a törvény részéről, nincs bíró és végrehajtó! Ezek is török állapotok.

**) Ezt mondhatják e czikkecske olvasói közül magukról sokan, kik elvesztették minden hitüket az igazságszolgáltatásban, és a szolgálmi visszaélések és kihágások özöne ellen hiába küzdenek. Egy darabig segítségért kiáltottunk, most hallgatunk; mert szavunk ugyis kiáltó szó a pusztában!

***) Sajnos, hogy nekünk is vannak ily török állapotaink némely vidéken, hol a községek az erdőt tüzzel-vassal pusztítják, sőt részben máris tökéletes Karstvidékké változtatták.

kiterjedett a Marizza folyó forrásáig az egész Rhodope hegységre, a Karlyk tömbre, a Dospad Jailasy hegység ágazataira és a Kana-Balkán egy részére.

Az ország ezen része teljesen bírja a magas hegység jellegét, mélyen bevágott völgyei, meredek lejtői és 2—7000 láb magas hegyeivel.

Az erdei fák száma meglehetősen terjedelmes. Elterjedésükre nézve tudósító következőleg osztja be azokat:

1. Állabokat képeznek: tölgy, bükk, erdeifenyő, lucz- és jegenyefenyő.

2. Szórványosan jönnek elő: hárs, rezgő-nyár, kóris, juhar, szil, vörösberkenye, gyertyán, fekete-fenyő, sima-fenyő (Weihmuthskiefer) s mások.

A tölgy, melynek tulajdonképen Törökország főfanemének kellene lennie, eredeti termőhelyéről, a mély talaju lapályok- és előhegyekről rég leszorítottatott. Vagy a földmivelés természetes előhaladásának engedett, vagy a legelőmarhának lett áldozata. Terjedelmes területek vannak tölgyesek maradványai-
val, cserjéivel benőve, melyek közül csak itt-ott emelkedik ki egy-egy eltörpült fa. A tölgyek közt észrevette tudósító a *Quercus robur*, *pedunculatát*, *cerrist*, *pubescenst*, s még egyet, melyet nem ismert. Bennebb a hegyek ölén a tölgy (főkép a *Quercus robur*) napos oldalokon graniton tiszta állabokat alkot, azonban nem oly állapotban, mely az erdészt kielégitené. Növése lassu, termete törpe, de fája igen kemény. Ugy látszik, hogy a nap, mely égető sugarait több hónapos, majd teljesen esőtlen időszakon át a meredek oldalakra veti, a tölgynek is alkalmatlan; jollehet a lombfák közt ez az egyedüli fanem, mely ily helyen még kiállja.

A bükk a török hegységekben még egészen otthon van, graniton, trachiton, meszen egyenlően szép állabokat alkot.

Ott is az árnyékos oldalokat választja ki, és 4000 *) lábíg felmegy, a nélkül, hogy növéseben hátramaradna. Tudósító látott oly állabokat, melyenek magasság, törzstisztaság és vastagság (Vollholzigkeit) tekintetében máshol ritkán fordulnak elő. Az őserdőkben lehet természetesen rendkívüli méretű bükköket is, egész 6' átmérőig, találni.

Az erdeifenyőt csak hegységekben találta, s ott is csak 2—3000' magasságban kezd fellépni, de innen azután a luczfenyővel majd lépést tart. E fanemet találta még 5000 lábnál magassabban is 18—24 hüvelyk átmérő- és 12—16 hüvelyk évi hossznövekvéssel. Tiszta állabokban csak déli lejtőkön lép fel, de igen hamar meggyérül, s úgy látszik, hogy a nap égető sugaraitól ép úgy szenved, mint a tölgy. Az északi oldalakon ellenben csak szórványosan találta, bükkal, lucz- és jegenyefenyővel vegyesen; rendkívül szép, karesu példányokban a bükkösökben. Gyertya egyenességű erdei fenyők, melyek 16 ölnyi magasságban még 16 hüvelyk átmérővel birnak, épen nem ritkák. Ily erdei fenyőket tudósító még csak Orosz-Lengyelországban látott, melyek az Alpok pompás vörös fenyőire emlékeztetik az embert, melyekhez termetre és kéregre nézve egészen hasonlítottak.

A luczfenyő, mely egyenként a bükkösökben már 2—3000 lábnyi magasságban előjő, tiszta állabokat csak 4—6000 láb magas hegyeken képez. Növése egészen tenyészete határáig kielégítő, mely, — ha a legelőmarha által vissza nem szorittatik, — 6000 lábnyi magasságig terjed. 5200 lábnyi magasságban még oly állabokat talált, melyek semmi kivánnivalót nem hagynak hátra. Azt tapasztalta, hogy ott a luczfenyő gyakrabban terem magot, mit annak tulajdonit, hogy oly

---

*) Ez még bizonyosan messze van a tenyészet határától, minthogy Erdélyben ily magasságban még teljesen zárt állabokat találunk, habár hossznövéseben már hanyatlanak is.

déli clima alatt igen ritkák a késői fagyok, melyek az Alpokban a lucz-fenyő virágának oly ártalmasak.

A jegenye-fenyő, melyet hasonlóan szép és vastag példányokban talált, a hegység középmagassági öveit kedveli. Előjövetele az erdei- és lucz-fenyővel kezdődik, s a bükkal végződik. Tiszta állabokban nem találta, hanem a bükkal, erdei- és lucz-fenyővel elegyesen.

A szórványos fanemek közül sajátos jelleget kölcsönöznek az erdőnek a kis- és nagylevelű, de különösen az ezüstlevelű hárs (*Tilia argentea*), mely fehéres és világos zöld leveleivel minden más fától elüt.

A rezgő-nyár óriási példányokban fordul elő, és a hegység alantabb részein meglehetősen gyakran. A famorzsoló művek (Holzschleifen) birtokosai valódi örömet lelnék bennök; de ezen ipar nem hatolt még ide, s így a rezgő-nyár más alkalmaztatásban nem részesül, mint anyagot szolgáltat a török- és bolgároknak házi eszközeikhez, (különösen teknőikhez).

Kóris, szil, juhar és berkenye gazdagon van beszórva a bükkösökbe, gyakran szép, sugár példányokban, melyek hasonlóan mint házi és mezei eszközökhez való anyag nyerne alkalmazást.

A gyertyánnak két faja jó elő, u. m. a mi *Carpinus betulus*unk és a keleti gyertyán, *Carpinus orientalis*; első jókora fában, második többnyire csak mint cserje.

Nagyobb érdekléssel bír a fekete fenyő. Ez Törökországban is hű marad a mézhez. A Rhodope hegység, mely főképen granitból áll, a jegezes mészkő ereivel van átszőve; ezeket keresi fel a fekete-fenyő, s azonnal megszűnik az ott, hol a méz eltűnik. Ha az ember fekete-fenyőre talál, biztos lehet abban, hogy mézseren áll. A Karlykon túl oly állabokat talált, melyek egytől egyig szép, karcsu törzsekből állottak; oly ernyős termetet azonban, melyet pl. a wienerwaldi fekete-

fenyők Baden mellett oly kitünően mutatnak, csak egészen természetlen oldalakon vett észre.

Igen meglepte, a sima-fenyő (Weihmuthskiefer) megjelenése. Ezen fanemet, mely tudomás szerint Észak-Amerikából származott hozzánk, egészen véletlenül a török magas hegységben találni, arra nem volt elkészülve. „Alig hittem szemeimnek, — mondja, — midőn egy valóságos sima-fenyőt láttam magam előtt felmeredni a legszebb növekvéssel. Ide csak nem Észak-Amerikából hozták be, s így be van bizonyítva, hogy Törökország is hazája a sima-fenyőnek. Én korosabbakat 40 éveseknél nem találtam, s ezeket a hegység közép-regióiban; de vezetőm arról biztosított, hogy vastag, kinőtt példányok sem ritkák.“ *)

Visszatekintve az erdei fák elterjedésére, tudósító nem kételkedik azon, hogy az erdő a tengerparti vidékekről teljesen ki van szorítva, a lapályok és előhegyeken nyomorult cserőczévé satnyult, s még csak a magas hegységekben tartja fenn magát. Itt az erdőtenyészet körülbelől következőleg beosztható:

Első zóna 2000 láb magasságig. Elragott cserjés, mindenféle lombfákból elegyesen.

Második zóna 3000 láb magasságig. Bükk különféle tölgyek, gyertyán, juharok, nyárok, egyes erdei és fekete-fenyőkkel.

Harmadik zóna 4000 láb magasságig. Különféle lombfák, beszórt erdei, lucz- és jegenyefenyőkkel.

Negyedik zóna 6000 láb magasságig. Tiszta lucz- és erdei fenyőállatok.

Ötödik zóna 6000 láb on felül. Havasi legelő,

---

*) Szabadjon e cikk ismertetőjének kifejezni kételyét ezen állítás ellenében. Ugyanis nem lehet további bebizonyítás nélkül elfogadni azon feltételt, hogy e fanem Törökországba nem telepíthetett. Tudósító 40 éveseknél korosabbakat nem látott; a vezetőök állításaiban pedig bizni nem lehet.

helyenként henyefenyővel (*P. pumilio*), mely áthathatlan sűrűségeket alkot.

Tudósító a Rhodope hegység legmagasb ormait megmászta, azok közt a 6800' magas Babalaniza csúcsot július 1—6-án, hol ekkor még nagy hómezőket és tökéletes havasi tenyészetet talált. Virágoztak: *Dianthus neglectus*, *Gentiana purpurea*, *Gentiana excisa*, *Gentiana pumila*, *Anemone baldensis*, *Primula longiflora*, *Androsace Vulfenii*, *Nigritella argustifolia*, *Achillea Clavennae*, *Saxifraga bryoides* és mások. Általában a déli hegységek növényzete igen változatos. Az előhegyekben néha 40—50 különböző fa és cserjefát számlált meg tudósító.

Erdőgazdaság.

A mint az eddig mondottakból is már láthatni, tulajdonképi erdőgazdaságot itt hiában keresünk. Az államerdők eddig pusztá jövedelemforrássul tekintettek, de azok jókarban tartására, felujítására semmi gond sem fordított. Az erdőtörvény rendeletei daczára védtelenül áll az erdő. A parasztnak, kik a hegységek közelében laknak, nagyon kedvelt foglalkozásmódjuk a fakereskedés; akárhol az erdőben, hol elég vizesés áll rendelkezésükre, egy kis fűrészst állítanak a patak mellé, és ott vágják az erdőt tönköknek, a hol épen akarják. Ha a fűrész birtokosa néhány év alatt annak közelében könnyen leszállitható és alkalmas tönköket már nem talál, ott hagyja azt az enyészetnek, és mást állít fel oly helyen, hol tönköknek való fa elegendő mennyiségben van. Ott ezen manipuláció újra kezdődik. Habár szaporátlan is munkájuk e kis, nyomoru bolgár fűrészeknek, melyek 18"-es turbinájának hajtására gyakran 30—40' magas esés szükséges, mindazáltal nagy számuk által, mely némely erdőségben százakra megy, sokat emésztenek.

Csak képzelje el az ember, hogy milyen lehet azon erdő,

melyet kívül-belől száz- meg százfelől marczangolnak! Mindenfelé hézagok, mindenfelé széltörések és a ledöntött fák maradványai hosszában-keresztben vadul összekuszálva! Ezen gazdálkodás minden fenyvesre kiterjed, a honnan a szelvényárukat, ha másképp nem, teherhordó állatokon elszállítani lehet; és csak a lombfaerdők maradtak megkímélve, melyek szelvényárakra nem oly alkalmasak és nehezebbek.

Ehhez járul még a határtalan legeltetés, melyet nemcsak a községek gyakorolnak lovaik, szarvasmarháik, juhaik és kecskéik által, hanem a nomád életet folytató török juhászok (Furukkok) is, kik számos juhnyájakat az ägäi tenger partjain teleltetik át, ezen hegységben ellenben a buja nyári legelőt használják fel. Itt egész falvakat építenek fából és fahéjból. Tudósító maga is felkeresett egy ilyen egy 5200'-nyi magas fennlapályon, mely 140 fahéjkunyhóból állott és 700 embernek szolgált tanyául.

Hogy a nomád élet ezen sajátóságának az erdőre befolyást kell gyakorolnia, az természetes. Azon fának levágása, mely a kunyhók építéséhez megkívántatik, még a legkisebb baj volna hanem hogy évenként a legszebb törzsek nagy száma csupán csak héja miatt ledöntetik, ez az erdőre nézve annyival is károsabb, mert az állabzaratásnak gyakori megszagatása miatt az erdő a szélvésznek martalékul adatik.

Ezenkívül a pásztorok érdekében áll a legelőt lehetőleg kiterjeszteni; ezért szándékosan gyujtanak és perzselnek, a hol csak lehetséges. Az erdőégések egészen köznapi dolgok, s midőn július 16-án tudósító a 6650 láb magas Persengen éjjelezett, s onnan az egész Karlyk hegységet beláthatta, 22 erdőéget*)

*) E cikk közlője mult szept. 11-én a 4500' magas Kereszthegyről (Görgény és Gyergyó közt) nem kevesebb, mint 7 erdőéget számlált a Gyergyó medenczéjét övedző hegyekben, a mi ott hasonlólag köznapi dolog, s a mint beszéltek, akárhányszor kétannyit is lehet egy-egy magas pontról számlálni száraz időben. Ezek is török állapotok.

számlált, melyek közül némelyek jelentékeny terjedelműek voltak, és egész hegyekre kiterjedtek. A nép nyugodtan nézi el ezen garázdaságot, s a kormány még kevesebbet gondol vele.

A hol erdei- és fekete-fenyők jönnek elő, ott a gyantaszedők is sok kárt tesznek. Néhol egész erdőben sincs egyetlen fa, mely már évek óta gyantaszedésre ne használtatnék.

Idézzük itt végre a török erdőgazdaság jellemzésére tudósító saját szavait: „Valóban lehetetlen fogalmat szerezni ezen gazdaságról, a nélkül, hogy azt az ember látta volna. Pásztorok és faüzérek, mintha összeesküdtek volna, az erdőt lehető gyorsan elpusztítani, első legelőjük terjesztése végett, utóbbiak tudtokon kívül. Rám ezen állapot a romlás benyomását tette, s nem nyomhattam el csodálkozásom és sajnálatomat a felett, hogy a török államerdők oly gyalázatos és igazolhatatlan bánásmódban részesülnek.“ Hogy ily körülmények közt Törökországban*) a fa drágább, mint Bécsben vagy Pesten, azon nem lehet csodálkozni, és ha az erdőpusztítás tovább halad, akkor Törökország faszükséglete fedezése végett nemsokára egészen Austriára lesz utalva.

Fakereskedés.

Tudósító e czim alatt csak a deszka-kereskedésről szól, jóllehet tudjuk, hogy Erdély, Galiczia és Bukovina nem jelentéktelen mennyiségű épület- és hajófát is szállítanak Törökországba.

A törökök részint a földrengéstől való félelem, részint vallásuk rendeletei szerint csak fából építenek, azért sok épületfát és deszkát használnak fel. Ez utóbbiak közül különösen a vékony deszkák kerestetnek, a szobák mennyezetének beburkolása és művakolatok alá; de ezenkívül nagy mennyiségben

*) Nem tudjuk, hogy mely városokra érti ezt tudósító.

fogyasztatik ezen anyag az ország déli gyümölcseinek becsomagolásához is.

Ezen anyagokkal Törökországot részint a már érintett primitív bolgár fűrészek, továbbá Galiczia, Bukovina, Erdély, Trieszt (Karinthia, Stájerország), és végre Svéd- és Finnországok látják el. Legfinomabb anyagot szolgáltat Svéd- és Finnország, utána Trieszt; annyival is inkább, mert e helyekről az áruk csak hajón és tengelyen szállítatnak; rosszabbak a galicziai, bukovinai és erdélyi áruk, mert ezek tutajokon hozatnak le, s így ezen szállítási mód s az azzal összekötött átfuratás által sokat szenvednek. A trieszti szelvényáruk leginkább uralják a török kikötőket. Nagy hátrány Osztrák-Magyarország keleti tartományaira nézve, hogy szelvényáruikat talpakon kénytelenek szállítani, mert ezen uton a Törökországban leginkább keresett vékony deszkát odaszállítani nem képesek. Tudósítónak úgy látszik, hogy az osztrák-magyarországi fakereskedők és fűrész-tulajdonosok egyáltalában nem veszik eléggé számba a Levanta szükségleteit, mert különben nem történhetnék meg az, hogy az onnan szállított vastag deszkákból Törökországban kézzel vágjanak vékonyakat; így pl. a 2 hüvelykeseket négy vékony deszkára fűrészszel szétpakoló ládák és mennyezet-burkolás számára. *)

Vadászat.

Európai Törökország vadban igen gazdag. A mezőket foglyok, fűrjek és nyulak; a rizsföldeket és mocsárokat számtalan kácsa, gém, szalonka és más gázlók; az erdőket őzek, szarvasok, vaddisznók és medvék; a havasi tájakat zergék népesítik, és a meredek sziklás csoportokon keselyük tanyáznak.

---

*) Hogy a Dunán szállítánának Törökországba szelvényárukat, arról tudósító semmit sem szól. Nem lehetne-e a magyarhoni Kárpátok roppant fenyveseinek piacztát Törökországra is kiterjeszteni?

A bolgárok a vadászatot inkább kedvelik, mint a törökök, s jóllehet a legprimitívebb lőfegyverekkel, pl. kovás puskákkal, melyeknek agyát egy kengyelalaku görbe vas helyettesíti, melyel a válhoz támasztatik, vannak ellátva, mégis vállalataikat gyakran siker koronázza. Egy ily vadászkalandot beszél el tudósító, melynek eredménye egy óriás medve lön.

Meghívó az „Országos Erdészeti-Egyesület“ folyó évi közgyűlésére.

Az „Országos Erdészeti-Egyesület“ idei rendes közgyűlését szeptember-hó 20., 21. és 22. napján Pilis-Maróthon a következő tárgysorozat és napirend szerint fogja megtartani.

1. Az egyleti elnök, alelnökök és az új igazgató-választmány megválasztása.
2. A kitűzött erdőgazdasági szakkérdések megvitatása.
3. Az egyleti pénztár 1874. évi számadásának felülvizsgálata és az 1876. évi egyleti költségvetés megállapítása.
4. Netaláni indítványok.

A tárgyalásra kitűzött erdőgazdasági kérdések következők :

1. A pilis-maróthi közalapítványi uradalom erdőgazdaságának részletes ismertetése kapcsolatban az ott alkalmazásban lévő cserkéreg termelés bemutatásával.

2. Hol és mily adatok szereztek a közép-erdő üzemnek hazánkban való czélszerű alkalmazásáról.

3. Tekintettel a gyakorlati erdőgazdaság szolgálati igényeire czélszerűnek ismerhető-e a selmeczi m. k. erdőakadémián jelenleg fennálló ugynevezett szabad tanrendszer, és mennyiben lehet kívánatos az, hogy az erdőakadémia a budapesti m. kir. tudomány-egyetemmel egyesítessék.?